

Arrabassar i arravatar-se

31/V/1977

L'existència, en castellà, del verb «arrebatar», que té diversos significats, però dos d'especialment usats —«prendre amb violència» i «trasbalsar» o «enfurir»— i dels mots de la seva família, exerceix, for)ca sovint, la seva influència en l'expressió, especialment escrita, de la nostra llengua, i hi provoca uns problemes que no sempre se saben resoldre amb encert.

El verb «arrebatar» té el seu origen en un mot àrab de sentit bèl·lic. I, com hem dit, ha adquirit una gran multiplicitat de significacions i ha produït diversos mots derivats. Però l'ús, en català, del verb «arrebatar» i d'altres formes que s'hi relacionen directament, és clarament degut a la influència del castellà, i avui es considera totalment incorrecte i inadmissible.

Un dels sentits amb què és sovint usat «arrebatar», el de «prendre amb violència», es pot expressar en català per mitjà del verb arrabassar. La semblança que hi ha entre «arrebatar» i arrabassar és del tot casual, deguda a l'atzar. Arrabassar deriva de Rabassa I, pròpiament, significa «arrencar les rabasses», «arrencar una planta de soca i arrel»; i com a sentit figurat, ha adquirit el que hem indicat i que ara exemplifiquem: Ens van arrabassar les nostres llibertats. L'etimologia del verb arrabassar —de rabassa— elimina qualsevol dubte ortogràfic sobre el seu vocalisme.

Amb el mateix origen àrab que el castellà «arrebatar», però per via directa, segons els especialistes, vam obtenir el nom ravata —«acció de deixar-se endur violentament per una passió»— que ha originat els derivats ravatat, arravatar-se, arravatament, etc., els quals poden usar-se en alguns dels casos en què en castellà s'usa «arrebatar» i derivats (camp semàntic de fúria, alienació, passió desbordada, etc.). Cal tenir en compte les discrepàncies ortogràfiques. I cal tenir en compte, sobretot, que el model del castellà no ens ha de fer supeditar-nos-hi i arraconar sistemàticament formes més usuals: rampell, rauxa, fúria, trasbals, passió, commoure, trasbalsar, enfurir-se, esbojarrar-se, exaltar-se, etc.

ALBERT JANE